

10_Vänskä_Ville_mixdown

Äänitteen kesto: 40 min

Litterointimerkinnät

Kysyjä	Marko Palokangas
Vastaaja	Ville Vänskä
sa-	sana jää kesken
(sana)	epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

[musiikkia]

Kuuntelet Maanpuolustuskorkeakoulun Sotataidon ytimessä -podcasteja. Jaksoissa sotataidon asiantuntijat keskustelevat ajankohtaisista yhteiskuntaan ja sen turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä.

Marko Palokangas:

Tervetuloa kuuntelemaan Operaatiotaidon ja taktiikan -podcastia. Minä olen sotilasprofessori, everstiluutnantti Marko Palokangas ja tällä kertaa keskustelemassa on kanssani Operaatiotaidon ja taktiikan meritoitunut opettaja, komentaja Ville Vänskä. Tervetuloa, Ville.

Ville Vänskä:

Kiitoksia.

Marko Palokangas:

Olemme jälleen kerran Sotataidon ytimessä, sillä tässä jaksossa keskustelemme operaatiotaidon ja taktiikan opetuksesta, opiskelusta ja oppimisesta. Podcastissa keskitytään siten keskustelemaan etenkin operaatiotaidon ja taktiikan eri opetustavoista tutkintotasoilla Maanpuolustuskorkeakoulussa, mitkä ovat opetuksen painopisteitä ja miten operaatiotaitoja ja taktiikkaa opiskellaan.

Maanpuolustuskorkeakoulussa operaatiotaidon ja taktiikan opetuksen pääalueita ovat taktiikan ja operaatiotaidon teoria, joukkojen kokoonpanot ja käyttöperiaatteet, suorituskyvyt ja niiden kehittäminen, operatiivinen suunnitteluprosessi sekä sodanajan joukkojen johtaminen. Operaatiotaidon ja taktiikan opetuksen toteuttavat maa-, meri- ja ilmasotalinjan opetusryhmät.

Ville, olet toiminut merisotalinjan opetusryhmässä opettajana sekä pääopettajana käytännössä siis kaikilla tutkintotasoilla. Kuvaile hieman omia opetuskokemuksiasi Maanpuolustuskorkeakoulusta ja omaa uraasi täällä.

Ville Vänskä:

Joo, kaks kertaa ollu opettajana Maanpuolustuskorkeakoulussa ja sitä edelsi sitten taktiikan pääopettajuus tuolla Merisotakoulussa. Ja opettaminen on ollu mulle hyvin tämmönen palkitseva ja ehkä sitä ominta alaa. Ja missään tapauksessa se ei ollut helppoa. Ja se kuka sanoo, että opettaminen on helppoa niin ei ole koskaan toiminut opettajana. Ja kun lasketaan tähän vielä toi Merisotakoulussa kadeteille ja maistereille annettu opetus, niin kaikkia palkatun henkilöstön kurssitasoja olen päässyt opettamaan ja siinä on myöskin itse oppinut tosi paljon.

Marko Palokangas:

Tähän on hyvä yhtyä tähän mitä sanoit, että itse asiassa opettaja oppii koko ajan lisää samalla kun hän opettaa. No, mikä, viittasit vähän siihen, että opettaminen ei välttämättä oo kovin helppoa. Mikä tekee siitä haastavaa?

Ville Vänskä:

Opettajan ei tietenkään tarte kaikkea itse tietää vaan voi myöntää ne aukot siinä omassa osaamisessaan, mutta pitää kuitenkin olla jotain annettavaa opiskelijoille. Ja nyt kun viimeisen, edellisen kerran olin tässä merisotaopin pääopettajana opetusryhmän johtajana, niin tulin sinne tuolta pääesikunnan operatiivisen osaston, operatiivisen suunnittelun sektorilta eli sieltä Puolustusvoimien kaikista kovimmasta ytimestä ja olin tehnyt tämmöstä operatiivista suunnittelua ja oli ajantasaista tietoa. Ja jotain tunsin, että oli jotain annettavaa opiskelijoille.

Marko Palokangas:

Kyllä. Tuota moni luulee, että opettaminen on sitä, että opettaja vaan tulee sinne kateederille luokan eteen ja kaataa sen kaiken tiedon mitä hänellä on opiskelijoille. Mutta tähän ei pidä paikkaansa, vaan opettaminen esim. vaikka yhden luennon tai alustuksen tai jonkun oppitunnin pitäminen sehän vaatii siis 10-kertaisen työn, että saa rakennettua siitä kokonaisuuden. Onko sulla tästä mitään omia kokemuksia tai esimerkkejä antaa meidän kuulijoille, et minkälaisen työn se opettaminen itse asiassa vaatii?

Ville Vänskä:

Joo. Mä oon pitäny semmosta nyrkkisääntöä, että yhden oppitunnin valmisteluun se vie puoli päivää. Ja semmonen kardinaalivirhe, jonka opettaja voi tehdä, niin menee jonkun toisen tekemillä kalvoilla pitämään esitystä ja siitä jää kyllä heti kiinni. Ja opiskelijat jos sattuu olemaan paha päivä, niin raatelee kyllä sen opettajan ja vetää maton jalkojen alta. Eli pitää tuntea se opetettava asia. Toi mitä sä sanoit tiedon kaatamisesta, niin se on hyvä vertaus, että hyvä ystävä ja suuri pedagogi majuri Jarkko Pirkkalainen sanoi, että tietoa voidaan kaataa maljaan, jos opiskelija on tämmöinen malja niin, mutta ei se kaadettu tieto pitkään siinä maljassa pysy. Mutta sen sijaan, jos opettaja pystyy opiskelijassa sytyttämään

tämmösen liekin ja innostuksen siihen opetettavaan aiheeseen, niin se kantaa paljon pidemmälle.

Marko Palokangas:

Nyt päästään juuri lempiaiheeseen eli tähän, et mikä on se opettajan rooli, onko hän itse asiassa niin kun tiedon intressin herättäjä, onko hän sen tiedon siirtäjä vai onko hän keskusteluttaja. Mitä sä oot mieltä?

Ville Vänskä:

No, sanoisin, että jotakuinkin vähän näitä kaikkia. Eli onhan se opettajan velvollisuus siirtää se oma tieto ja kokemus opiskelijalle. Ja mä näkisin opettajan roolin ehkä suurimpana semmosen ohjaamisen, vanhempi kollega, joka ohjaa nuorempaa. Tämmönen mestarikisälli asetelma. Eli syöttää sitä oikeanlaista lukumateriaalia ja teettää tehtäviä ja antaa palautetta, mikä meni hyvin ja mikä meni huonosti.

Marko Palokangas:

Sinulla on Ville opettajuuden profiilin lisäksi jonkinlainen tutkija, tutkija asuu sisälläsi, koska teet väitöstutkimusta Maanpuolustuskorkeakoulun Sotataidon laitoksen ohjauksessa. Ja myöskin nimenomaan operaatiotaidon ja taktiikan parissa. Älä pelästy, en aio kysyä väitöskirjastasi mitään vaan lähinnä siitä, että miten näet sen tavallaan sen tutkimuksen osana opetusta. Onko siitä tutkitusta tiedosta hyötyä ja tuottaako se jotain lisäarvoa opetukseen?

Ville Vänskä:

Kyllä. Ja Suomi on pieni pieni maa ja meillä on aika vähän suomen kielellä julkaistu semmoista materiaalia, jota voitais käyttää esimerkiksi merisotaopin opetuksessa. Ja mä oon tässä pitkän opettajaurani aikana niin sitten pyrkinyt myöskin niitä täydentämään sitä meidän oppikirjallisuutta ja tekemään artikkeleita. Ja se, että itse jäsentää sen varsin sirpaleisen tiedon tai kääntää sen jostain muista kielistä, niin kyllä se antaa sitten valmiuksia myöskin opettajalle ja kasvattaa opettajan ammattitaitoa ja tietomäärää.

Marko Palokangas:

Meil on paljon puhuttu viime vuosina siitä, et miten se tutkittu tieto jalkautetaan. Ja siinä on olevinaan jotain haastetta. Mä en itse nää täs mitään haastetta, koska me tutkijathan toimimme myös opettajatehtävissä ja meil on opetusvelvollisuus ja opetusvastuu. Ja sinä olet hyvä esimerkki siitä, että tietysti vaatimattomuuttasi et maininnut, mut minä mainitsen niin tämän Nykyaikainen merisotataito -kirjan, jonka kirjoitit opettajan tehtävässä. Eli tavallaan tutkit, jäsentelit tietoa, joka on sitten oppikirjana opiskelijoiden käytössä. Niin miten sä näet, että onko se tiedon jalkauttaminen nyt oikeasti mikään ongelma vai tapahtuuko sitä vaan päivittäin business as usual?

Ville Vänskä:

Joo. Paljon esimerkiksi Maanpuolustuskorkeakoululla tutkitaan ja opiskelijat tekee tosi laadukasta tutkimusta. Monet noista yleisesikuntaupseerikurssin diplomitöistä on aivan huippuluokkaa, ne tuottaa uutta tietoa. Ja on tietysti ollut harmi, että aikaisempina vuosina niitä ei ole tässä laajuudessa hyödynnetty opetuksessa kuin mitä nyt tehdään. Ja tällä korona-ajalla on ollu aika tervehdyttävä vaikutus myöskin tähän Maanpuolustuskorkeakoulun opetukseen. Että silloin keväällä 2020, kun siirryttiin hyvin vahvasti etäopetukseen, niin piti kiireesti löytää sitä ei-turvaluokiteltua tietoa mitä pystyy luetuttamaan ja teettämään tehtäviä ja antaa oppimateriaaliksi kotona opiskeleville opiskelijoille. Ja silloinhan tää niin kun aivan räjähdysmäisesti kasvoi tämän Maanpuolustuskorkeakoulun tekemän tutkimuksen niin kun jalkauttaminen.

Marko Palokangas:

Kyllä. Nyt itse asiassa mä hetken haluaisin keskustella meidän molempien lempiaiheesta, joka on kirjallisuus ja lukeminen, suorastaan intohimo. Tuota taktiikkaahan voi opiskella monin eri tavoin ja oppia monin eri tavoin, ja nykyaikana melkoisen monimuotoisestikin. Sama koskee tietysti opetusmenetelmiä niin kun hyvin toit tossa äsken esille. Yleisin tapa kenties oppia taktiikkaa on perehtyä alan kirjallisuuteen ja esimerkiksi lukea maineikkaiden sotateoreetikkojen pohdintoja taktiikasta tai operaatiotaidosta. Lukeminen on kenties taktiikan syvimmän olemuksen sekä perusteiden kannalta oleellisinta, sillä pelkästään eri taistelujen taktiset piirteet eivät ole omaksuttavissa vain kuuntelemalla tai katselemalla. Lukeminen edellyttää myös asian omaksumista ja laaja-alaisten kokonaisuuksien yhdistämistaitoa, jotka taasen vaativat sitä ajattelua. No, Ville sinut tunnetaan lukemisen vankkumattomana harrastajana ja kirjoittajana, joten mitä olet mieltä. Kannaattaako lukeminen?

Ville Vänskä:

Lukeminen kannattaa aina niin kun Jörn Donner sanoi. Ja tossa omalla opettajaurallani niin luetutin tosi paljon ja yritin herättää sitä liekkiä siihen lukemiseen. Ja tässä ennen kun alotettiin äänittämään tätä podcastia niin puhuttiin Sampo Ahdosta, ollut meidän molempien opettajana silloin kun oltiin kadetteja. Ja muistan kuinka vilpittömän hämmästyny olin, että minkälainen tietomäärä hänellä oli. Ja nyt kun itse on useamman 10 vuotta lukenut paljon niin huomaa, että toden totta, että se tietomäärä on kasvanut ihan valtavasti ja melkein aiheesta kuin aiheesta niin muistaa lukeneensa jossain yhteydessä. Ja sota tietysti kouluttaa operaatikko ja kokemukset. Mutta näin syvän rauhan aikana niin paras tapa kehittää sitä omaa teoreettista tietämystä niin on lukeminen. Mä oon 100-prosenttisesti tätä mieltä. Ja vaikka tuossa aikaisemmin sanoin, että meillä on melkosia puutoksia niin kun suomenkielellä tässä oppimateriaalissa, niin kyllähän esimerkiksi sotahistorian lukeminen, jota meillä julkaistaan toistasataa teosta vuosittain suomeksi, niin kyllähän sekin lisää sitä sotilaan osaamista ja ammattitaitoa. Se luo semmosta viitekehystä, johon se uusi tieto on sitten helpompi asemoida.

Marko Palokangas:

Ja monta kertaa ajatellaan, et lukeminen on kallista, koska kirjat maksavat. Meillä on valtavan hyvä kirjasto Maanpuolustuskorkeakoululla, joka palvelee ja

tarvittaessa vaikka tilaa lempikirjasi, vaikka sitä ei olisi ikään kuin meidän oppikirjaluettelossa olemassa.

Ville Vänskä:

Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto ja myöskin Merisotakoulun kirjasto niin on ihan lempipaikkojani, että siellä saa tai ajantaju katoaa ja aina sieltä jotain tarttuu mukaan. Ja tää on hyvä, että sanoit, että se mitä ei löydy niin se tilataan, se toden totta toimii näin.

Marko Palokangas:

Sen verran tämmönen meidän omakohtainen yhteinen muistelo YE-kurssi ajasta eli yleisesikuntaupseerikurssilla, kun opiskelimme, niin vinkkinä vaikka muille opiskelijoille niin meillä oli Villen kanssa kirjojen vaihtopäiviä. Ja taidettiin jopa vuokrata yksi ylimääräinen asuntokin Santahaminasta, et saatiin kaikki meidän kirjat hillottua sinne. Ja lueskeltiin ja opiskeltiin noin niin kun vähän omaehtoisestikin, ei välttämättä mitenkään opetuksen sääntöjen mukaan tai lukulistoja noudattaen vaan käytiin keskustelua kirjoista ja lukukokemuksesta.

Ville Vänskä:

Juuri näin, että kylhän täs on niin kun vuosien varrella kertynyt sitä omaakin kirjastoo sen verran, että sitä on pakko pitää osa kirjastoa varastoituna ja sehän on tämmösen, menee jo niin kun manian ja hulluuden puolelle.

Marko Palokangas:

Meil on varmaan puolisoikin aina mieltii, et kun kannetaan kirjoja kotiin joko kirjamesuilta tai kirjaston poistolaareista, niin vanha tapa kierrättää niitä pikkuhiljaa jonkun eri paikan kautta ja tuoda hivuttaa sinne hyllyyn.

Ville Vänskä:

Just näin.

Marko Palokangas:

Ettei kaikki tuu kerralla.

Ville Vänskä:

Meillä kotona yleensä tämä keskustelu kirjoista niin päättyy siihen, että kuinka paljon huonompia harrastuksia voisi olla.

Marko Palokangas:

Se on kyl just näin. Voishan sitä harrastaa vaikka ihan jotain muutakin kirjallisuutta. No, kirjojen lukeminen ja ylipäätään kirjallisuusharrastus on varmasti suositeltavaa opiskelijoille. Mitä sä olet mieltä äänikirjoista?

Ville Vänskä:

Olen löytänyt ne vasta nyt ihan kuluvana vuonna. Ja hyvä tapa sekin omaksua. Mä kyllä oon vielä perinteisen kirjan kannattaja, mutta esimerkiksi kun pitkiä automatkoja niin kuuntelen, jos en Yle Puhetta niin äänikirjoja.

Marko Palokangas:

Ihan sama juttu. Kynnys oli kyllä korkea tarttua ikään kuin äänikirjaan verrattuna siihen vanhaan kirjaan, jonka tuo sidontaliima vähän tuoksuu ja sivut voi olla vähän rypäisiä. Joo, no, mut hei lukemisesta me voitais keskustella vaikka tuntikausia, mutta palataan vähän tähän taktiikkaan ja sen opiskeluun ja ennen kaikkea oppimiseen. Nythän taktinen osaaminen voidaan kiteyttää kyvyksi soveltaa taktiikassa tarvittavia tietoja ja taitoja käytäntöön. Eli tiedon yhdistäminen siihen praktiikkaan on oleellista. Ja kuten aiemmin todettiin niin taktiseen osaamiseen vaikuttavat myös yksilön oma kyky taktiseen ajatteluun ja henkilökohtaiset ominaisuudet ja taidot soveltaa teorioita käytäntöön tilanteen mukaisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tämä on jotenkin klassinen asetelma. Mitä mieltä sä olet Ville voidaanko opetuksen eri keinoin herätellä taktista osaamista tai taktista älyä?

Ville Vänskä:

Ihan varmasti. Että puhuttiin tuossa aiemmin opettajuudessa siitä maljasta, että opettaja kaataa sitä tietoa. Luento-opetus on loppujen lopuks kuitenkin varsin pieni sitä, osa siitä taktiikan ja operaatiotaidon opetusta. Että ryhmätyöskentely, sitten erityisesti tossa esiupseerikurssilla ja yleisesikuntaupseerikurssilla niin suunnitteluprosessi on se runko, joka kuljettaa kuljettaa läpi nää meidän operaatiotaidon ja taktiikan opintojaksot. Ja suunnitteluprosessin niin kun tai suunnitteluprosessiin paketoituna opetetaan sitä operatiivista älyä ja taitoa. Ja suunnitteluprosessiin kuuluu myöskin yhtenä elementtinä sitten sotapelaaminen. Ja oon kokenu, että sotapelaaminen on äärimmäisen hyvä tapa niin kriittisesti tarkastella sitä omaa taitoa. Ja kun kaksi osapuolta ja vähän vanhempi herra opettaja toimii siinä tuomarina, niin se on äärimmäisen hyvä tapa operaatiotaidon opettamiseen.

Marko Palokangas:

Ja tämä on hyvä, että nostit tämän sotapelaamisen esille ja painotit sitä, koska siinä yhdistyy nimenomaan se käytännön soveltamistaito, mut myöskin sen teorian ja tiedon yhdistäminen siihen kulloiseenkin tilanteeseen.

Ville Vänskä:

Kyllä. Ja meil on pikkasen Puolustusvoimissa semmonen japanilainen kasvojen menettämisen pelko, että ei uskalleta epäonnistua. Ja mun mielestä siitä pitää pyrkiä pois, että rauhan aikana saa epäonnistua ja tehdä virheitä vaikka sotapelissä ja se saatu palaute on niin kun lähtökohta sille oppimiselle. Eli mikä meni hyvin, mutta ennen kaikkea, että missä epäonnistuttiin ja mikä aiheuttaa tarpeettomia riskejä tai tappiota tai muita, niin se on ihan luvallista harjoituksissa sotapeleissä epäonnistua.

Marko Palokangas:

Kyllä. Tämä on helppo allekirjoittaa. Ja tietysti täs on paljon kansallisia eroja, jotka liittyy tietysti kulttuuriin miten opitaan, opetetaan tai miten opitaan oppimaan jopa. Mä nostan esille omat kokemukset tuolta Yhdysvalloista, jossa opettaja ei ole välttämättä se suinkaan se auktoriteetti juuri, joka tulee sinne ja pitää luennon ja kaataa sen tiedon ja kertoo kaiken mitä hän tietää asiasta olettaen, että opiskelija sen jälkeen osaa samalla tavalla. Ja sitten pahimmoillaanhan se vielä esimerkiksi meillä niin ulosmitataan tentillä, jossa kysytään, että onko hauki kala ja sitte kun opiskelija osaa vastata, että hauki on kala niin hän saa hyvät pisteet. Mutta jos kysytäänkin jotain soveltavaa niin siin on meillä kulttuurissa viel paljon opeteltavaa.

Ville Vänskä:

On. Mutta koulutyöt on sillee helppoja, että kun vastaa vaan niin kun on opetettu. Ja onhan se totta, että ennen kun voi lähteä soveltamaan niin pitää tuntea suorituskyyvyt niin kun kuin omat taskunsa ja tuntea kokoonpanot ja ne perusteet, joita sitten lähdetään soveltamaan. Ja koulutöissä niin kyllä on soveltavia taktiikan koulutöitä, mut niitten arvostelu on sitten hankalaa. Eli johonkin se arvostelun pitäis sitten myöskin perustua. Ja sen takia kaikista haastavin operaatiotaktiikan koulutyö on se, soveltava koulutyö. Ainakin näin opettajan näkökulmasta.

Marko Palokangas:

Klassinen kotityö.

Ville Vänskä:

Kotityö on hyvä esimerkki siitä.

Marko Palokangas:

Siitäkin voi tehdä hauskaa, tästäkin on meillä yhteinen kokemus.

Ville Vänskä:

On, kyllä. Siis varmasti mieleenpainuvin opintojakso tuossa yleisesikuntaupseerikurssilla. Eli annetaan ylivoimaiselta tuntuva tehtävä opiskelijalle ja sit hänellä on viikko aikaa yleensä suunnitteluprosessin eri vaiheita noudattaen niin kulkea maaliin. Ja tärkeintä on sen kokemuksen antaminen tässä kotityössä opiskelijalle, että mahdolltomastakin tehtävästä selviää kun päättävästi puskee eteenpäin ja käärii hihat.

Marko Palokangas:

Jo itse asiassa nostit tuossa vähän esille sitä, että opetustavoilla ja oppimisella on itse asiassa selvä ero. Ja tietysti opetuksen järjestelyissä ja oppimiskäsityksen muutoksissa on pitkälti kyse opettajan ja oppilaan välisestä luottamuksesta ja vuorovaikutuksesta tavallaan niin kun tehtävätaktiikasta. Nyt kun nostit ton sotapelaamisen tossa aiemmin keskusteluun, jutellaan vähän näistä eri tavoista herättää sitä opiskelijan mielenkiintoa aiheeseen tai ylipäättään oppia oppimaan. Meillähän on hyvin klassisesti käytössä Maanpuolustuskorkeakoulussa opetuksen

menetelminä lukeminen, perehtyminen aiheeseen, ryhmätyöt, tentit, kokeet, valvotut oppilastyöt, paneelikeskustelut ym. Mut sitte taas monimuotoisuutta edustavia on tullut yhä enemmän käyttöön. Mainittakoon nyt vaikka äsken keskustelussa noussut äänikirja, jota voidaan käyttää myöskin opetuksen menetelmänä, se vaan ihan kurioositeettina.

Mut sen sijaan niin paljon on myöskin sellasia mitä välttämättä ei päivittäisessä opetuksessa käytetä, verkko-opetus, oppimispäiväkirjat, mikroelokuvat, multimedian hyödyntäminen, vastuun siirtäminen opettajalta entistä enemmän opiskelijalähtöiseksi, mielenkiinnon herättäminen aiheeseen tiedon pakkosyötön sijaan, roolien käyttö opetusvälineenä, lukemaan kannustaminen, motivointikeskustelu, keskusteleva oppimistapahtuma jne. lista on lähes rajaton. Ja esim. justiin tää sotapelaaminen, siinähän voitais myöskin yhdistää vaikka roolipelaamista, ja mä nyt en tarkota mitään larppaamista vaan sitä, että esimerkiksi niin opiskelijalla annetaan joku klassinen operaatiotaidon ja taktiikan henkilö, joka on joko teoretisoinut tai toiminut taisteluissa menestyksekkäästi, ja hän heittäytyy ikään kuin siihen rooliin. Ja sitä kautta syventää omaa tietoisuutta. Mitä sä oot tästä mieltä?

Ville Vänskä:

Kuuntelin mielenkiinnolla niin oletko ollut, tutkinut niin edellisen YE-kurssin niin OTH2:sta, että kun opetin siinä operatiivisen suunnitteluprosessin keskeisiä käsitteitä ja ihan perusteita niin mie valitsin Anzion maihinnousuoperaation 44. Ja opiskelijat asetettiin siinä puolustavan saksalaisen armeijakunnan esikunnaksi ja heidän piti niin kun näitten suunnitteluprosessin käsitteitä opiskella siten, että he tunnisti tästä historiallisesta esimerkistä voimanlähteitä ja operaatiolinjoja, ratkaisukohtia, laati operatiivista tehtävää jne. Ja opiskelijat koki sen kauhean mielekkääksi, että oli tämmönen hieman tuntemattomampi sotahistorian esimerkki ja se varsin tylsä aihe oli niin onnistuneesti paketoitu. Ja tossa aikasemmin on puhuttu siitä, että meillä on se suunnitteluprosessi, joka täällä Maanpuolustuskorkeakoulussa kuljettaa näitä operaatiotaidon ja taktiikan opintojaksoja niin siihen kuuluu paljon ryhmätyöskentelyä. Ja jossain määrin siinä otetaan myöskin roolit suunnitteluryhmän johtajana, esikuntapäällikkönä, operaatiopäällikkönä, tiedustelupäällikkönä.

Ja monimuotoisuudesta sanoisin sen, että semmonen voiton kaava, jonka mä keksin opettajana oli, että kun opintojakso alkoi niin se alko etäopiskelupäivällä. Eli oli joku lukutehtävä, joka sitten käsiteltiin kun lähiopetus alko, siitä saatettiin tehdä tämmönen yhden sivun muistio tai sitten se asia keskusteltiin. Ja tällä varmistettiin, että ne perusteet, kaikki on lukeneet ja ymmärtäneet samalla tavalla, ja sitten lähdettiin vasta niin kun täydentämään sitä tiedon itua, joka sillä itseopiskelulla oli saavutettu. Ja mahdollisimman paljon ja monimuotoisesti pitää niitä opintojaksoja rakentaa, että siellä on, ei pelkästään ryhmätöitä, ei pelkästään sotapelaamista, ei luento-opetusta vaan kaikkia näitä. Ja silloin lopputulos on niin kun paras. Pelkkä luento-opetus ja liian laajat itseopiskelutehtävät, niin ne puuduttaa.

Marko Palokangas:

Mainitsit tuossa ja viittasit pariinkin otteeseen opiskelijapalautteesta, niin mitäs sä olet mieltä. Kannattaako opiskelijalta kysyä palautetta ja, jos kannattaa niin millä tavalla ja mitä siitä voi saada irti sitten?

Ville Vänskä:

Ehdottomasti kannattaa kysyä palautetta. Ja paljonhan sitä Maanpuolustuskorkeakoulussa kerätäänkin. Ja hyviä ajatuksia sieltä tulee, jos opiskelija on nähnyt sen vaivan, että on aidon oikeasti ne kirjannut ylös. Kun lähdetään suunnittelemaan uutta opintojaksoa, niin kannattaisi uhrata puolituntinen niitten vanhojen, edellisen opiskelun tai kurssin tai edellisen opintojakson palautteen lukemiseen, opintojaksokertomuksen lukemiseen, ettei toista niitä samoja virheitä kurssista toiseen. Eli jos siellä on opiskelijat kokeneet jonkin osan opintojaksosta esimerkiksi erityisen huonoksi, niin turha toistaa sitä samaa virhettä.

Marko Palokangas:

Se on juuri näin. Tuota monta kertaahan opiskelijat on aika kriittisiä sille annetulle opetukselle tai oppimisen herättämiselle. Ja tämä on tietysti yksi opettajan suurimmista haasteista löytää sieltä se kritiikin keskeltä se oikea kulma, että millä on vaikutusta ja millä ei. Ja tietysti ainakin mullakin on omakohtaisia kokemuksia siitä, että kun opiskelijoilta kysytään, että olitko tyytyväinen annettuun opetukseen tai palveliko opetuksen sisältö ja opettajan tyyli sitä tavoitetta, niin siel vastataan, että torstain hernekeitto oli vähän liian sakeeta, eikä sinappiakaan ollut tarjolla. Niin monenlaisia palautteitahan sieltä tulee. Mutta, jos opiskelija niin kun sanoit, niin keskittyy siihen palautteeseen ja antaa kohdennetusti, rakentavasti niitä muutosesityksiä tai parantamisesityksiä, silloinhan sillä iso merkitys.

Ville Vänskä:

Joo. Kaikki ei aina pidä taktiikan ja operaatiotaidon opiskelusta, mutta jos opettaja saa sen liekin sytytettyä ja se oppimisilmapiiri on hyvä, niin se kantaa aika pitkälle ja silloin se palautekin on hyvä.

Marko Palokangas:

Yhtä helppoa on myöskin tappaa se mielenkiinto vetämällä ikään kun peruskaavan mukaan. Ja niin kun sanoit tossa alussa niin pahin virhe on kyllä opettajalla ottaa ikään kuin annettuna valmis paketti ja yrittää mennä vetämään se samalla tavalla kuin joku toinen. Näähän on aika henkilösidonnoisii myöskin nää opintojaksojen tyyliä tai tavat opettajalla opettaa.

Ville Vänskä:

On. Ja myöskin niin semmonen arvomerkkien taakse piiloutuminen on myöskin tämmönen klassinen virhe. Että lähdetään juupaseipäs keskusteluun, joka päättyy sitten arvomerkki vertailuun, jonka opettaja yleensä voittaa.

Marko Palokangas:

Joo, kivi, paperi, arvomerkit. Tuota sä mainitsit tossa alussa tämmösiä ikään kuin hieman esikuvallisia opettajia, josta Sampo Ahto on kyllä varmasti meille molemmille ainaki yks semmonen, joka on toiminut monta kertaa uralla esimerkkinä siitä, että miten heittäytyy ja pistää itsensä likoon ja tuo sen oman persoonansa vielä siihen opetuksen lisäksi. Onko sulla jotain muita niin kotimaasta tai ulkomailtakin jotain henkilöitä, jotka vois olla tämmösiä niin kun opettajan esikuvia, josta me voitais ammentaa opettajina ennen kaikkea sitä osaamisen syventämistä?

Ville Vänskä:

Ei oikeestaan noin niin kun niminä. Tietysti paljon itsekin sotakouluja käyny. Kun tämä sotilasura on semmonen, että aina ollaan hetken aikaa palveluksessa ja sitte tullaan täydentämään sotakouluun sitä tietoo. Hyviä opettajia on ollut matkan varrella, on ollu niitä huonojakin, mutta Sampo Ahdosta kun puhuttiin niin mä tykkäsin siitä, että hän oli itse asiastaan äärimmäisen innostunut. Ja se innostus tarttuu. Ja sit hän oli myöskin luonteva, ei ottanut minkäänlaista roolia, tämmöstä opettajan roolia vaan oli oma itsensä ja hyvin tämmönen värikäs persoona. Ja kyllä mä niin kun häntä oon pitäny esikuvana omalla opettajaurallani.

Marko Palokangas:

Me olemme tässä podcast-sarjassa keskustelleet eri ihmisten kanssa Operaatiotaidon ja taktiikan parissa niin tutkimuksesta, operoinnista, operaatioiden johtamisesta, opiskelusta, tohtoriopinnoista. Vesa Tynkkynen nosti esille tämän taktisen älyn ja hänellähän on pitkä kokemus operaatikkona ja hän nimenomaan painotti sitä, että pitää antaa tilaa myöskin ajatella sille opiskelijalle. Eli tämä vanha kolmen A:n sääntö anna itsellesi aikaa ajatella, ei pelkästään omaksua sitä asiaa, vaan myöskin kumuloida sitä omaa oppimista niin sen ajattelun kautta. Onko sun mielestä Ville operaatiotaidossa ja taktiikassa ajattelulle sijaa vai mennäänkö puun tai osa puun oikealta vai vasemmalta puolelta silloin kun opettaja käskee?

Ville Vänskä:

Ehdottomasti täytyy olla sitä tilaa sille ajattelulle ja älylle. Mutta niin ku tossa aikasemmin sanoin niin ennen kuin voidaan lähteä operatiivisella älyllä niin hurjastelemaan ja soveltamaan niin perusteet pitää olla kyllä hyvin hallussa. Muuten se on tie tuhoon, jos ensimmäisenä lähdetään soveltamaan, siitä ei yleensä hyvää seuraa.

Marko Palokangas:

Se on juuri näin. No, tota Maanpuolustuskorkeakoulussa meil on aika laaja kirjo asioita operaatiotaidon ja taktiikan sisällä, jotka kuuluu siihen kovimpaan ytimeen. Ja se ei oo niin kun sanoit niin se ei oo kovin helppo kokonaisuus. Esimerkiks eri tutkintotasolla on näitä taktiikan opintojaksoja kadeteilla, maisterikurssilla olevilla. Eli sotatieteiden maisterit opiskelevat tietyllä tavalla sitä taktiikkaa ikään kuin osajaksojen puitteissa ja siellä syvennetään sitä osaamista. Sitten siirrytään ylemmäs, esipuseerikurssilla ollaan jo yhtymätasolla. Ja sitte kun tullaan yleisesikuntaupseerikurssille niin ollaan siellä armeijakunta- tai sotilasaluetasolla vähintään. Puolustushaarat on vähän eri juttu. Siel on paljon laajemmat, ikään

kuin operaatiotasot ja -alueet niin. Miten sä oot kokenut merisotataidon opettajana, et onko siinä puolustushaarojen välillä suuriakin eroja ikään kuin millä tasolla liikutaan vai? Miten se käytännössä toimii ihan vaikka esimerkkien kautta?

Ville Vänskä:

Aika hyvin niin puolustushaarat kulkee samalla tasolla. Tuossa yleisesikuntaupseerikurssilla niitten yhteisoperaatioiden rakentaminen eri sotalinjojen välillä on hieman haastavaa. Se johtuu siitä, että maavoimissa on yksi johtamisen taso enemmän eli maasotalinjan YE-kurssin opiskelijat jälkimmäisenä vuonna opiskelee sekä maavoimien taktiikka että armeijakunnan taktiikkaa kun esimerkiksi merisotalinja opiskelee merivoiman eli puolustushaaran taktiikkaa. Ja ensimmäinen vuosi sitten alemmaa tasoa eli yhtymä taktiikkaa, rannikkoprikaatia, rannikkolaivastoa.

Marko Palokangas:

Kuinka paljon opettajana teit päivittäistä yhteistyötä muiden puolustushaarojen pääopettajien kanssa tuossa edellisessä tehtävässä?

Ville Vänskä:

Samalla käytävällä oli ilmasotaopin opettajaryhmä ja hyvin samankaltainen puolustushaara, jos mietitään että maasotalinja, maavoimat on meillä pääpuolustushaara niin sitten on nämä pienemmät opettajaryhmät ja pienet puolustushaarat. Niin ilmasotaopin opettaja ryhmän ja pääopettajan kanssa tein hyvin läheistä yhteistyötä ja siinä sattuu olemaan semmoinen persoona, joka hyvin estottomasti, mutta avoimesti suhtautui uusiin opetusmenetelmiin. Ja sillä omalla niin kun innostuneisuudellaan kehitti näitä Maanpuolustuskorkeakoulun pikkasen urautuneitakin opetusmenetelmiä ja käytti roolipelaamista ja muuta niin. Siinä oli hyvä olla siipimiehenä ja ottaa näitä hyviä käytänteitä myös merisotaopin opetukseen. Ja opintojaksoja suunnitellessani paitsi, että on tärkeää lukee se palaute mitä on niin kun edellinen kurssi antanu tästä opintojaksosta, ettei toista niitä virheitä. Myöskin koen sen hyväksi, että keskustelin siitä tulevasta opintojaksosta siinä suunnitteluvaiheessa esimerkiksi ilmasotaopin pääopettajan kanssa ja sieltä löyty semmosia synergiaetuja, että mehän voidaan järjestää esimerkiksi sotapeli yhdessä, joka tuo jo taas yhden ulottuvuuden lisää siihen sotapelaamiseen.

Marko Palokangas:

Kyllä. Meillä on molemmilla jo aika ei voi sanoa, että pitkä mutta riittävän pitkä sotilasura taustalla. Tuolta 90-luvulta saakka olemme opiskelleet ja kulkeneet tällä upseerin urapolulla ja nimenomaan palveluksessa, ei töissä vaan palveluksessa. Mitä sä oot Ville mieltä, kannattaako hakeutua opettajan tehtävään joko Maanpuolustuskorkeakoululle tai puolustushaara (-) [35:12] ja toimialakoululle? Onko siitä ollut hyötyä sulla?

Ville Vänskä:

Ehdottomasti. Että jos suhtautuu opettajan tehtävään niin, että avoimin mielin avoimin mielin niin tässä oppii myöskin tosi paljon ihan valtavasti. Ja mä sanoin

tossa aikasemmin, että mulla oli hyvät lähdöt tulla opettajan tehtävään pääesikunnan operatiiviselta osastolta, oli ajantasaista tietoa, mutta sitten se täydentyi täällä opettajan tehtävässä myöskin sillä teoriapuolella.

Marko Palokangas:

Ihan tähän loppuun, niin sinäkin hyvin tiedät tän klassisen lausahduksen, jonka sotien aikainen päämajoituspäällikö, kenraali Aksel Fredrik Airo loihe lausui eli täytyy käydä pirusti sotakouluja, että osaa tehdä yksinkertaisia päätöksiä. Mitkäs olis Ville sinun teesit tuleville opiskelijoille ja upseerin taimille tai kelle tahansa? Maanpuolustuskorkeakoulussahan voi opiskella myöskin siviilinä esimerkiksi viranomaisyhteistyöhön liittyvillä opintojaksoilla maisterikurssilla. Mitkäs ois Ville Vänskän teesit tuleville opiskelijoille?

Ville Vänskä:

Jos mä alotan tuosta Airon lausahduksesta niin hän on kyllä äärimmäisen fiksu mies, kun on näin lausunut. Ja sen huomaa siitä, että jos on vaikka monimutkanen joku sotateoreettinen asia, niin mitä enemmän sitä jauhaa ja prosessoii, pilkkoo sitä osiksi, sitoo tähän johonkin laajempaan viitekehykseen ja pyrkii sitä niin ku mallintamaan, niin sitä yksinkertaisemmaksi se muuttuu. Eli mitä enemmän sitä tietoa ja kokemusta on niin toden totta laajatin kokonaisuudet tuntuu semmosilta, että ne on hahmotettavissa ja käsitettävissä. Teesejä opiskelijoille niin mitäköhän ne olisi? Tota ainakin pitää suhtautua siihen annettuun opetukseen niin avoimin mielin. Että semmoinen palaute oli joltain kurssilta, että taktiikan opetus on pelkkää ryhmätyöskentelyä ja prosessiopetusta. Ja jos tämmösen palautteen antaa niin silloin ei oo kyllä hahmottanu ihan sitä kaikkea. Että prosessi esimerkiksi niin on pelkkä työkalu, jonka kautta opetetaan sitä operaatiotaitoa, operatiivista älyä.

Marko Palokangas:

Eli suhtautukaa avoimesti annettuun opetukseen ja pyrkikää löytämään itsestänne sisäinen oppija.

Ville Vänskä:

Joo. Ja sit tää on myöskin hieno voimavara, että Puolustusvoimat virkamiehille tarjoaa mahdollisuuden palkalla opiskella.

Marko Palokangas:

You got the point, se on muuten todella iso osa sitä mahdollisuutta kehittyä ja saada sitä ammatillista osaamista ja vieläpä erittäin hyvissä puitteissa.

Ville Vänskä:

Se kannattaa kyllä hyödyntää.

Marko Palokangas:

Näihin sanoihin on hyvä päättää tämä podcast ja mennä seuraaviin aiheisiin. Ville Vänskä, tuhannet kiitokset erinomaisesta keskustelusta.

Ville Vänskä:

Kiitos, kiitos. Tämä oli tervetullutta vaihtelua tuohon joukko-osastopalvelukseen.

[musiikkia]